

รูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย: PRENC Model Parenting Roles Promotion Model for Participation in Early Childhood Learning Development: PRENC Model

สุชาดา งามพรสุขสวัสดิ์¹ ธีรเดช ฉายอรุณ² ศุภวัลย์ พลายน้อย²
และวัฒนา มัคคสมัน³

Suchada Ngampornsukswadi¹, Teeradej Chai-aroon², Supavan Phlainoi²
and Wattana Makkasman³

ABSTRACT

This investigation was undertaken to develop a promotional model for parenting roles for participation in early childhood learning development. Whilst developing early childhood learning, participatory action research (PAR) was conducted by bringing parents and teachers together. The research was organized in two phases: in Phase I, a model for promoting parents' participation was developed; and in Phase II, the developed model was applied. The research conceptual framework for the investigation was based on the promotion of the participation concept involving partnerships, relationship, environmental factors (development inside the family), networks, and communication (the PRENC model). The results were five consequences of the parenting roles promotion model for participation in early childhood learning development (PRENC Model), which were: 1) principles of the model, 2) components of the model, 3) adherence to the model, 4) evaluation, and 5) interaction. The findings from applying this model showed that parents observed more children's behavior. They managed their time to participate in developing continuous learning by their children.

Using quality time with children was recognized. Parents had learned from their practices which affected their parenting roles for participation in early childhood learning development at home, in school, and from learning resources. Parents should be encouraged to participate in developing early childhood learning, and teachers should be supported to enhance their skills, knowledge, and expertise in collaboration with parents.

Keywords: early childhood learning development, participation, parenting roles, model

¹ โครงการปริญญาเอก สาขาวิชาประชากรศึกษา คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นครปฐม 73170
Ph. D. Program (Population Education), Faculty of Social Science and Humanities, Mahidol University, Nakhon Pathom
73170, Thailand.

² คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นครปฐม 73170
Faculty of Social Science and Humanities, Mahidol University, Nakhon Pathom 73170, Thailand.

³ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี 11120
Faculty of Education, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi 11120, Thailand.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มวิจัยอันประกอบด้วยพ่อแม่และครู ขั้นตอนการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย ระยะที่ 2 การนำรูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยไปปฏิบัติโดยอาศัย แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเป็นกรอบแนวคิดหลักในการวิจัย นั่นคือ การให้ความร่วมมือแบบหุ้นส่วน (Partnerships) การสร้างสัมพันธภาพ (Relationship) การพัฒนาสภาพแวดล้อมในครอบครัว (Environment) การเป็นเครือข่าย (Networks) และการติดต่อสื่อสาร (Communication) ผลการวิจัยได้รูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย: PRENC Model โดยโครงสร้างของรูปแบบประกอบด้วย 1) หลักการ 2) องค์ประกอบ 3) ขั้นตอนการดำเนินการตามรูปแบบ 4) การประเมินผล และ 5) การปฏิบัติสัมพันธ์ จากการนำรูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยไปปฏิบัติ พบว่า พ่อแม่มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กมากขึ้น สามารถแบ่งเวลาเพื่อทำกิจกรรมในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็กได้อย่างต่อเนื่อง ให้ความสำคัญกับการใช้เวลาที่มีคุณภาพกับเด็ก พ่อแม่เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติส่งผลต่อการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน การส่งเสริมการเรียนรู้ที่โรงเรียน และการพัฒนาการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ดังนั้น โรงเรียนควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็กและส่งเสริมให้ครูมีทักษะ ความรู้ ความชำนาญ

ในการทำงานร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครอง

คำสำคัญ: การพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย การมีส่วนร่วม การทำหน้าที่พ่อแม่ รูปแบบ

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพประชากรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ แต่การพัฒนาให้ประชากรมีความรู้ความสามารถที่ดีได้นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาการเรียนรู้ตั้งแต่ในวัยเด็ก เพราะการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นรากฐานสำคัญต่อการศึกษาเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นหรือกล่าวได้ว่าการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยจะส่งผลต่อการพัฒนาการเจริญเติบโตของเด็กต่อเนื่องไปจนถึงการเป็นผู้ใหญ่ โดยผู้ที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย ประกอบด้วยพ่อแม่ผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด และครูบุคลากรทางการศึกษาที่รับภาระหน้าที่อย่างเป็นทางการในการพัฒนาเด็ก สถาบันการศึกษาในระดับปฐมวัยจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก เน้นการพัฒนาการเรียนรู้ที่ให้เด็กเป็นศูนย์กลาง พัฒนาเด็กให้มีความรู้ความสามารถ คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีครูผู้สอนเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้เหมาะสมกับวัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เน้นให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาไว้ในหลายมาตรา ที่สำคัญคือ การให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานความร่วมมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้กับบิดามารดาผู้ปกครองเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (มาตรา 24 (6)) นอกจากนี้ผู้แทนผู้ปกครองสามารถร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษา

(มาตรา 40) รวมถึงการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (มาตรา 58 (2)) อันเป็นการเอื้อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองได้มีโอกาสเข้าไปมีบทบาทในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็ก

แต่จากการวิจัยที่ผ่านมากลับพบว่า พ่อแม่ผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมน้อย พ่อแม่ผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นว่าการสอนเป็นหน้าที่ของครู (เจตนีย์สุตา, 2546, หน้า 129; น้ำทิพย์, 2546, หน้า 89; สุชาวรรณ, 2547, หน้า 106) และจากรายงานการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน และการศึกษาทางเลือก (รุ่งเรือง, 2548, หน้า 20) พบว่า พ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนไม่เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง รูปแบบการเรียนการสอนไม่เอื้อให้พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วม และนโยบายเรื่องการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองยังไม่ชัดเจน

ด้วยการตระหนักถึงสภาพปัญหาดังกล่าวและความจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องเข้ามาให้การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยเฉพาะบทบาทการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วม หากทางส่งเสริม สนับสนุน เปิดโอกาสให้โรงเรียน ครู และพ่อแม่ผู้ปกครอง สามารถร่วมมือกันเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหา ผู้วิจัยจึงทำการศึกษารูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย ทำการศึกษาวิจัยในโรงเรียนอนุบาลอันเป็นสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมให้พ่อแม่ได้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กอย่างถูกต้องเหมาะสม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู โรงเรียน และผู้วิจัย เพื่อให้ได้รูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่

พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย นำไปสู่การนำรูปแบบไปปฏิบัติเพื่อส่งผลการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งจะเติบโตเป็นอนาคตที่มีคุณภาพของชาติสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมของพ่อแม่เด็กปฐมวัย ในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็กในขอบเขตของการส่งเสริมบทบาทการทำหน้าที่พ่อแม่ในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน การพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียน และการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กจากแหล่งเรียนรู้ โดยทำการศึกษาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยและครูในโรงเรียนที่ได้รับอนุญาตเข้าทำการศึกษาวิจัยในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ผู้วิจัย ครู และพ่อแม่เด็กปฐมวัย ทำให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง นำไปสู่การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงที่โรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้รับอนุญาตจากผู้บริหารโรงเรียนให้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

ประกอบด้วยพ่อแม่เด็กปฐมวัยจำนวน 54 คน และครูประจำชั้นระดับอนุบาลจำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย แบบบันทึกกิจกรรมและแบบประเมินการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้หลายวิธีการรวมกัน ได้แก่ การใช้แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม โดยดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2552 ถึงเดือนมีนาคม 2553

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถามเพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของพ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย สภาพและปัญหาที่เกิดขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การจัดกลุ่มคำตอบตามกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การให้ความร่วมมือแบบหุ้นส่วน 2) การสร้างสัมพันธภาพ 3) การพัฒนาสภาพแวดล้อมในครอบครัว 4) การเป็นเครือข่าย และ 5) การติดต่อสื่อสาร
3. วิเคราะห์หาโครงสร้างและกำหนดรูปแบบโดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (focus group interview) ผู้วิจัย พ่อแม่ และครู ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ปรัชญาหรือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์การลงมือ

ปฏิบัติจริงในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย โดยการสรุปสิ่งที่บันทึกจากแบบสังเกตการปฏิบัติจริงในการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยของพ่อแม่แต่ละคน และใช้วิธีการเปรียบเทียบกิจกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทั้งด้านการพัฒนาการเรียนรู้ที่บ้าน การส่งเสริมการเรียนรู้ที่โรงเรียน และการพัฒนาการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้

กระบวนการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย มีขั้นตอน คือ

1. การศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย
2. การศึกษาสภาพและปัญหาการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยในโรงเรียนพื้นที่วิจัยตามกรอบแนวคิดการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ได้แก่ การให้ความร่วมมือแบบหุ้นส่วน การสร้างสัมพันธภาพ การพัฒนาสภาพแวดล้อมในครอบครัว การเป็นเครือข่าย และการติดต่อสื่อสาร
3. การสร้างและกำหนดรูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย ผู้วิจัยทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับครูและพ่อแม่กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้รับอนุญาตให้เข้าไปทำการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วยพ่อแม่เด็กปฐมวัยจำนวน 4 คน อายุระหว่าง 31 – 42 ปี ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ถึงระดับปริญญาโท และครูประจำชั้นระดับอนุบาลจำนวน 3 คน ร่วมกันหาเงื่อนไข

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การประชุม นำข้อมูลที่ได้มาวางแผนและจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ทำการสังเกตและบันทึก ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรับปรุงกิจกรรม และสรุปผล แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการออกแบบและกำหนดโครงสร้างของรูปแบบ ได้รูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

ระยะที่ 2 การนำรูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไปปฏิบัติ มีขั้นตอน คือ

1. นำรูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้น ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นพ่อแม่ผู้ปกครองและครูของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงในโรงเรียนพื้นที่วิจัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยพ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 21 คน ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 18 คน และระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 11 คน รวมจำนวนพ่อแม่ผู้ปกครองทั้งสิ้น 50 คน และครูจำนวน 6 คน ในโรงเรียนพื้นที่การวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์

2. การประเมินผลกรณำรูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไปปฏิบัติ โดยพ่อแม่ทำการประเมินตนเองในด้านการพัฒนาการเรียนรู้ที่บ้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่โรงเรียน และการพัฒนาการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย

ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบ

กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้อาศัยแนวคิดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอภิญญา (2544, หน้า 21-32) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย การส่งเสริมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน คือการพัฒนาสภาพแวดล้อมในครอบครัว การเป็นเครือข่าย การให้ความร่วมมือแบบเพื่อนหรือหุ้นส่วน การสร้างสัมพันธภาพ และการติดต่อสื่อสาร

2. สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วม

สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยของโรงเรียนพื้นที่วิจัย ตามแนวคิดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครอง พบว่า

- 2.1 ด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อมในครอบครัว พ่อแม่ผู้ปกครองโรงเรียนพื้นที่การวิจัยส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเด็ก คิดว่าเป็นหน้าที่ของครูในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็ก เมื่อมีปัญหาในการพัฒนาเด็กจะถือว่าครูสอนไม่ดี ผู้ปกครองบางส่วนไม่มีเวลาดูแลเด็กเนื่องจากมีภาระในการทำงาน

- 2.2 ด้านการเป็นเครือข่าย ผลการศึกษาพบว่าพ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนน้อย โรงเรียนขาดการสนับสนุนการเป็นเครือข่ายของพ่อแม่ผู้ปกครอง

- 2.3 ด้านการเป็นเพื่อนหรือหุ้นส่วน ครูพัฒนาเด็กตามลำพัง เมื่อพบปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก ครูจะพยายามหาวิธีการพัฒนาเด็ก แก้ไขปัญหาของเด็กเอง โดยไม่ได้บอกให้ผู้ปกครองทราบเพื่อช่วยกัน

แก้ไขปัญหาที่พบ เนื่องจากครูคิดว่าเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องพัฒนาเด็กและครูสามารถแก้ปัญหาที่พบได้

2.4 ด้านการสร้างสัมพันธภาพ ผลการศึกษาพบว่าพ่อแม่ผู้ปกครองที่มาพบครูส่วนใหญ่ถามถึงพฤติกรรมของเด็กที่โรงเรียน ไม่กล้าแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาเด็กกับครู ผู้ปกครองบางส่วนขอให้ครูช่วยพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ที่เห็นว่าเด็กยังทำได้ไม่ดี

2.5 ด้านการติดต่อสื่อสาร โรงเรียนจัดทำช่องทางการติดต่อสื่อสารกับพ่อแม่ผู้ปกครองที่หลากหลายพบว่า ส่วนใหญ่เป็นการติดต่อสื่อสารทางเดียว ผู้ปกครองส่วนใหญ่เขียนตอบกลับในสมุดสื่อสารว่า “ฝากคุณครูช่วยดูแลลูกด้วย” โดยไม่ได้เขียนถึงพฤติกรรมของเด็กเมื่ออยู่ที่บ้าน

3. รูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่

รูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย:PRENC Model

การวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มวิจัย ประกอบด้วย พ่อแม่ ครู และผู้วิจัย กำหนดรูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย โดยมีโครงสร้างของรูปแบบ ดังนี้

3.1 เป้าหมายและหลักการ การส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้พัฒนาการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยจากการลงมือปฏิบัติจริง เกิดการเรียนรู้ระหว่างการปฏิบัติ เพื่อเปลี่ยนวิถีคิดของพ่อแม่ผู้ปกครองที่คิดว่าการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กเป็นหน้าที่ของครูเท่านั้น โดยเป็นการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ครู และพ่อแม่ผู้ปกครอง

3.2 องค์ประกอบประกอบด้วยการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วม 5 ด้าน คือ

1) P: Partnership การให้ความร่วมมือแบบหุ้นส่วน เป็นการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็กร่วมกันระหว่างพ่อแม่และครูในลักษณะหุ้นส่วนที่ไม่มีฝ่ายใดมี

อำนาจเหนืออีกฝ่าย คอยรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการพิจารณาปัญหาาร่วมกัน

2) R: Relationship การสร้างสัมพันธภาพ การมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด มีความไว้วางใจกัน มีอรรถาศัยที่ดีต่อกัน จะส่งผลต่อการปรึกษาหารือและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน พ่อแม่ผู้ปกครองกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นรับฟังและสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครู

3) E: Environment การพัฒนาสภาพแวดล้อมในครอบครัว เป็นการพัฒนาสภาพแวดล้อมในครอบครัวทั้งในด้านกายภาพ ลักษณะการเลี้ยงดู และกิจกรรมที่ทำร่วมกันเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยไปในทิศทางเดียวกันระหว่างบ้านและโรงเรียน

4) N: Network การเป็นเครือข่าย โรงเรียนและครูเป็นเครือข่ายที่ช่วยส่งเสริมให้การทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนและกระตุ้นให้พ่อแม่ได้ทำกิจกรรมในการพัฒนาต่าง ๆ

5) C: Communication การติดต่อสื่อสาร การติดต่อสื่อสารเป็นช่องทางที่ช่วยให้พ่อแม่ผู้ปกครองโรงเรียนและครูสามารถเชื่อมโยงการพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการส่งผ่านความรู้ ความเข้าใจและเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

3.3 ขั้นตอนการดำเนินการ ขั้นตอนการดำเนินการตามรูปแบบแบ่งออกได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ การเตรียมการด้านโรงเรียน ครู และพ่อแม่ผู้ปกครอง ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การสร้างบรรยากาศ การให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณาปัญหา การพิจารณาถึงสภาพการเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ผู้ปกครอง บทบาทหน้าที่ของแต่ละคนในครอบครัว การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ปัญหาการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การวางแผน เมื่อวิเคราะห์ปัญหา

ที่เกิดขึ้นแล้ว พ่อแม่ผู้ปกครองและครูจึงวางแผนร่วมกัน เป็นแผนการปฏิบัติเพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองนำไปพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็ก

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติตามแผน พ่อแม่ผู้ปกครองปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้วางแผนไว้ โดยกิจกรรมที่พ่อแม่ผู้ปกครองทำร่วมกับเด็กเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วยกิจกรรม 2 ลักษณะ คือ

1) กิจกรรมในชีวิตประจำวัน พ่อแม่ผู้ปกครองทำกิจกรรมที่พัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยสอดแทรกในชีวิตประจำวันตามปกติทำการสังเกตเรียนรู้สิ่งที่เกิดขึ้นและสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การพัฒนาเด็กให้ช่วยเหลือตนเองในด้านต่าง ๆ การให้เด็กเรียนรู้ระเบียบวินัยจากการเล่น เป็นต้น

2) กิจกรรมเฉพาะ กิจกรรมที่พ่อแม่ผู้ปกครองทำร่วมกับเด็กเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็กเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ทำในชีวิตประจำวัน เป็นกิจกรรมที่พัฒนาเด็กเป็นรายบุคคลสำหรับสิ่งที่ควรพัฒนาเพิ่มเติมให้กับเด็ก หรือเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็ก เช่น การพาเด็กไปเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 5 การติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขณะที่พ่อแม่ผู้ปกครองทำกิจกรรมในการพัฒนาเด็ก สามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูหรือพ่อแม่ผู้ปกครองอื่น โดยครูคอยติดตาม ปรึกษาหารือ และกระตุ้น ให้พ่อแม่ผู้ปกครองทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผล ประเมินผลการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย โดยพ่อแม่ทำการประเมินตนเองในด้าน การทำหน้าที่พ่อแม่ในการพัฒนาการเรียนรู้ที่บ้าน การทำหน้าที่พ่อแม่ในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่โรงเรียน และการทำหน้าที่พ่อแม่ในการพัฒนาการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้

3.4 การปฏิสัมพันธ์

บทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครอง พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็กเป็นไป

ในแนวทางเดียวกันระหว่างบุคคลในครอบครัว ปรึกษาหารือร่วมกันในการพัฒนาเด็ก ไม่ขัดแย้งกันเองในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ไม่เปรียบเทียบเด็กกับเด็กคนอื่น เด็กแต่ละคนมีความสามารถ ความพร้อม และพัฒนาการที่แตกต่างกัน โดยที่พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็ก เด็กเรียนรู้และซึมซับพฤติกรรมที่เด็กได้รับจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 การที่พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ แต่พ่อแม่ผู้ปกครองกลับทำพฤติกรรมในสิ่งที่ตรงข้ามเด็กก็จะมีพฤติกรรมเลียนแบบพ่อแม่ผู้ปกครอง

บทบาทของครู และโรงเรียน โรงเรียนและครูคอยติดตาม ช่วยเหลือพ่อแม่ผู้ปกครองในการดำเนินการตามรูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย และเมื่อพบว่าผู้ปกครองเกิดปัญหาความขัดข้องในด้านต่าง ๆ โรงเรียนและครูต้องเข้าไปช่วยเหลืออย่างเต็มที่ที่บทบาทของเด็ก พ่อแม่ผู้ปกครองและครูพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็กตามพัฒนาการและความสามารถที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละคน โดยมีการพูดคุยกับเด็กสร้างความเข้าใจร่วมกัน หรือตั้งเป้าหมายร่วมกันกับเด็กในการทำกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้

ผลการวิจัยระยะที่ 2 การนำรูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยไปปฏิบัติ

1. สภาพการดำเนินการ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบปัญหาการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ส่วนใหญ่คือ การขาดความรู้ความเข้าใจ การที่พ่อแม่ต้องทำงาน ไม่มีเวลาดูแลลูก ตัวอย่างเช่น “ให้ลูกอยู่กับพี่เลี้ยง ลูกไม่ค่อยเชื่อฟังพ่อแม่” และ “แม่ต้องทำงานเย็บผ้าที่บ้าน จึงให้ลูกดูซีดีหนังต่อสู้ทุกวัน ลูกตั้งใจดู นิ่งนิ่ง ไม่มากวนแม่เลย” ซึ่งหลังจากการดำเนินการตามรูปแบบ ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสนทนากลุ่ม ดังนี้ “ได้ปรึกษาคูพบว่าลูกกลัมน้ำมือไม่ค่อยแข็งแรง จึงวาดรูประบายสีกับลูกในห้องทำงาน ลูกชอบมาก เมื่อ

ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกัน ลูกจะเข้าหา มารักแม่ หอมแม่ ทำให้รู้ว่าลูกต้องการการดูแลจากพ่อแม่” และ “ลูกชอบเล่นรุนแรงที่โรงเรียน จึงให้ลูกดูซีดีน้อยลง แม่แบ่งเวลามาสนใจลูกมากขึ้น อ่านหนังสือให้ลูกฟัง พบว่าจะแก้เด็ก ต้องแก้ที่พ่อแม่ พ่อแม่ต้องเปลี่ยนแปลงตัวเอง ถึงจะแก้ปัญหาลูกได้” จากตัวอย่างดังกล่าวเห็นได้ว่าการลงมือปฏิบัติทำให้พ่อแม่เปลี่ยนวิธีคิด เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมมากขึ้น

2. ผลของรูปแบบที่มีต่อการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วม มีดังนี้ คือ

2.1 การทำหน้าที่พ่อแม่ในการพัฒนาการเรียนรู้ที่บ้าน พ่อแม่ได้ทำหน้าที่ในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็กที่บ้าน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก โดยมีความแตกต่างกันในกิจกรรมที่ทำในแต่ละครอบครัวตามที่ได้ร่วมปรึกษากับครู และกิจกรรมตามชีวิตประจำวัน

2.2 การทำหน้าที่พ่อแม่ในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่โรงเรียน จากการนำรูปแบบไปปฏิบัติ ทำให้พ่อแม่ได้รับรู้พฤติกรรมของเด็กที่โรงเรียน ได้เรียนรู้ถึงกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็ก พัฒนาเด็กเพื่อความต่อเนื่องจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น การช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย การให้รับประทานอาหารเอง การอ่านนิทานให้ฟัง การเล่นกับเด็ก เป็นต้น

2.3 การทำหน้าที่พ่อแม่ในการพัฒนาการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ เมื่อนำรูปแบบไปปฏิบัติยังมีอยู่น้อย พ่อแม่ไม่มีเวลาพาเด็กไปแหล่งเรียนรู้ และเมื่อพาเด็กไปสถานที่ต่าง ๆ จะไม่ได้แนะนำหรือทำกิจกรรมในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็ก

3. ผลสะท้อนที่เกิดขึ้น

ผลสะท้อนที่เกิดขึ้นต่อรูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัย

3.1 ด้านพ่อแม่ พ่อแม่มีความสนใจในพฤติกรรมของลูกมากขึ้น เข้าใจสิ่งที่ลูกคิด มีความใกล้ชิด

ชิดกับครูและพ่อแม่ผู้ปกครองอื่นมากขึ้น การได้ทำกิจกรรมพูดคุยกับครูทำให้ได้รู้วิธีการสอนของครู ได้ความคิดใหม่ ๆ ที่จะนำไปพัฒนาลูก ส่วนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ปกครองด้วยกัน ทำให้ได้แนวคิดของครอบครัวอื่น ๆ ปัญหาของลูกแต่ละครอบครัว และวิธีการเลี้ยงลูกของแต่ละครอบครัว ซึ่งได้นำไปประยุกต์ใช้ การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ทำได้ทุกเวลา สถานที่แม้มีเวลาไม่มากก็สามารถทำได้ลูกมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ช่วยเหลือตัวเองได้มากขึ้น

3.2 ด้านครูครูได้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมได้ ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากผู้ปกครอง ทั้งด้านมุมมอง ความคิดเห็น สภาพการเลี้ยงดู และปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ครูมีแนวทางในการพัฒนาเด็กร่วมกับผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี จากการนำรูปแบบไปปฏิบัติครูพบว่าตัวครูต้องให้ความดูแลเอาใจใส่เด็กในทุก ๆ เรื่อง ไม่ควรมองข้ามปัญหาเล็ก ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งครูคิดว่าการที่ผู้ปกครองและครูมีการพูดคุยกันเป็นประจำ ทำให้พัฒนาการในการเรียนรู้ของเด็กดีขึ้นเรื่อย ๆ

3.3 ด้านเด็ก เด็กชอบทำกิจกรรมกับพ่อแม่ ได้เรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ สนุกกับกิจกรรมที่ได้ทำ ช่วยเหลือตัวเองได้ดีขึ้น มีความสุขกับการได้ใกล้ชิดพ่อแม่ การร่วมกันพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล ส่งผลต่อพัฒนาการในการเรียนรู้ของเด็กที่ดีขึ้น

การอภิปรายผล

จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยสามารถอภิปรายในสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. พ่อแม่ผู้ปกครองเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ

พ่อแม่ผู้ปกครองได้สังเกตตนเองและเด็กมากขึ้น เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนรู้

ของลูกมากขึ้น ปรับเปลี่ยนวิธีคิด นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กมากขึ้นหรือละเอียดขึ้น รู้วัตถุประสงค์และประโยชน์ของกิจกรรมที่มีต่อการพัฒนาเด็ก ใช้เวลาที่มีอยู่อย่างมีคุณภาพมากขึ้น พ่อแม่ได้แนวคิดในการพัฒนาลูกคือ “พอเราสังเกต เราจะสนใจ เราจะเห็นลูกในแบบที่ไม่เคยเห็น และเมื่อฟังลูก ลูกก็จะฟังเรา”

2. โอกาสในการมีส่วนร่วมของพ่อแม่

รูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้น ได้ส่งเสริมให้พ่อแม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็กร่วมกับทางโรงเรียนอย่างเต็มที่ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ Pop, Powell, Miljevic, and Crighton (2009, pp. 14-16) ที่พบว่าปัจจัยหลักในการมีส่วนร่วมของพ่อแม่กับโรงเรียนคือโอกาสของพ่อแม่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็กร่วมกับโรงเรียน การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน และโรงเรียนสนับสนุนพ่อแม่ในการช่วยเหลือการศึกษาของเด็ก

3. ข้อจำกัด

3.1 ด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง พบว่ามีพ่อแม่บางส่วนที่หยุดการทำงาน โดยให้สาเหตุว่าต้องทำงานไม่มีเวลา แต่เมื่อได้รับการกระตุ้นและร่วมวางแผนกับครูในการใช้เวลาทำกิจกรรมกับเด็ก ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็กได้อย่างต่อเนื่อง

3.2 ด้านครู พบว่าครูมีภาระงานเพิ่มมากขึ้นจากการดำเนินงานตามรูปแบบ ต้องวางแผน พูดคุยปรึกษาหารือ ร่วมทำกิจกรรมกับพ่อแม่ผู้ปกครอง และคอยติดตามประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อการนำรูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยไปขยายผล คือ

1. ควรนำรูปแบบการส่งเสริมการทำหน้าที่พ่อแม่ในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เด็กปฐมวัยไปใช้กับพ่อแม่ผู้ปกครองในระดับปฐมวัยทุกภาคการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความชำนาญโดยการอบรมให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการสังเกตพฤติกรรมเด็ก การพัฒนาเด็กร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครอง การจัดระบบการทำงาน of ครู และการจัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู
3. ปรับรูปแบบและนำไปใช้กับพ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา โดยคำนึงถึงการให้พ่อแม่ได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพ่อแม่และครู

เอกสารอ้างอิง

- เจตน์สุดา ทศานนท์. 2546. *การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล เชียงราย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). สถาบันราชภัฏ เชียงราย, เชียงราย.
- น้ำทิพย์ เสือสารรัตน์. 2546. *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาใน โรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพฯ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- รุ่งเรือง สุชาภิรมย์. 2548. *รายงานการมีส่วนร่วมจัดการ ศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง และการศึกษาทางเลือก*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุทธาวรรณ เลาะวิธิ. 2547. *ความคิดเห็นของผู้บริหาร ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการ พัฒนาการศึกษารองโรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพฯ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อภิญา เวชยชัย. 2544. *รายงานการมีส่วนร่วมของ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการพัฒนาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.

Pop, D., Powell, S., Miljevic, G., & Crighton, J. (2009). *School governance and social inclusion involvement of parents: South East Europe cross-countries survey of principals' views*. Slovenia: University of Ljubljana.

TRANSLATED THAI REFERENCES

Lohvithee, S. (2004). *Opinions of administrators towards parents' participation in educational development of private kindergarten in Bangkok Metropolis* (Unpublished master's thesis). Kasetsart University, Bangkok. [in Thai]

Soasarat, N. (2003). *Parents' involvement in the administration of private kindergartens, Bangkok Metropolis* (Unpublished master's thesis). Kasetsart University, Bangkok. [in Thai]

Sookkhapirome, R. (2005). *The participation in organizing private education, local administration, parents, guardians and alternative schooling*. Bangkok: Office of the Education Council. [in Thai]

Thasanon, J. (2003). *The cooperation of parents in educational management of Chiang Rai kindergarten school* (Unpublished master's thesis). Rajabhat Institute, Chiang Rai, Chiang Rai. [in Thai]

Wechyachai, A. (2001). *Parent participation in education development*. Bangkok: Wattanapanit Publication. [in Thai]